

VEILIGHEID VAN SPEELGOED

Optimale veiligheid
voor kinderen

Europese Commissie
Industrie en ondernemerschap

In de EU wonen meer dan **80 miljoen kinderen** jonger dan 14 jaar en stellen een **2000-tal bedrijven** meer dan **100 000 mensen tewerk in de speelgoed- en spellensector**. Het merendeel van deze bedrijven zijn kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's).

Speelgoed en spellen zijn belangrijke instrumenten voor de ontwikkeling van kinderen. Terwijl fabrikanten verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van hun producten moeten importeurs, aangemelde instanties en nationale overheden ervoor zorgen dat het in de Europese winkels verkochte speelgoed aan alle veiligheidsvoorschriften voldoet.

Het is van essentieel belang dat de veiligheidsvoorschriften en -normen gelijke tred houden met de nieuwste speelgoedtrends, vooral omdat voortdurend nieuwe materialen en productieprocessen worden ontwikkeld.

De interne markt voor speelgoed heeft op een positieve manier bijgedragen tot de ontwikkeling van de sector en bescherming van de consument door het harmoniseren van de veiligheidskenmerken van speelgoed in de EU. **De nieuwe richtlijn inzake veiligheid van speelgoed** versterkt de bepalingen inzake handhaving en nieuwe veiligheidsvoorschriften en zorgt ervoor dat kinderen de hoogste bescherming blijven genieten.

De nieuwe richtlijn verbetert de bestaande voorschriften inzake het in de handel brengen van speelgoed dat in de EU is vervaardigd of ingevoerd en beoogt het aantal ongevallen bij het gebruik van speelgoed te beperken en gezondheidsvoordelen op lange termijn te verwezenlijken.

De belangrijkste handelspartners van Europa vandaag blijven de VS voor export en het Verre Oosten voor import. Grote opportuniteiten voor de Europese speelgoedindustrie liggen in de export van hoogkwalitatieve Europese producten. De Commissie ondersteunt dit door de voorwaarden inzake markttoegang in derde landen te verbeteren.

Dit document is een van de informatiebladen die bestemd zijn om een algemeen overzicht te geven van de veranderingen als gevolg van de nieuwe richtlijn betreffende de veiligheid van speelgoed (RVS 2009) die in 2009 werd aangenomen. De TIE/EC-informatiebladen hebben tot doel speelgoedfabrikanten in de hele EU te helpen bij de toepassing van de RVS 2009. In het bijzonder wordt de aandacht gevestigd op de verplichtingen van de fabrikanten.

De RVS 2009 omvat strengere voorschriften dan de RVS 1988. Deze nieuwe wetgeving zal dus aanpassingen vergen in de productieketen en nieuwe procedures voor de toeleveringsketen.

De RVS 2009 is op 30 juni 2009 in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd en is op 20 juli 2009 in werking getreden.

De algemene bepalingen van de RVS 2009 zijn van toepassing op speelgoed dat vanaf 20 juli 2011 in de handel wordt gebracht, terwijl de chemische bepalingen van toepassing zijn op speelgoed dat vanaf 20 juli 2013 in de handel wordt gebracht (extra overgangperiode van 2 jaar voor chemische eigenschappen). In de praktijk betekent dit dat **speelgoed dat voldoet aan de RVS 1988 nog in de handel mag worden gebracht tot 19 juli 2011 of 19 juli 2013 in het geval van sommige chemische bepalingen.**

HET TOEPASSINGSGEBIED VAN DE RICHTLIJN BETREFFENDE DE VEILIGHEID VAN SPEELGOED VAN 2009

Het toepassingsgebied van de richtlijn betreffende de veiligheid van speelgoed van 2009 wordt in artikel 2 beschreven. De definitie van speelgoed in dat artikel bepaalt of een product al dan niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn valt:

„producten die, al dan niet uitsluitend, ontworpen of bestemd zijn om door kinderen jonger dan 14 jaar bij het spelen te worden gebruikt”.

In vergelijking met de RVS 1988 is het enige nieuwe element de bewoording „al dan niet uitsluitend”, die werd toegevoegd om aan te geven dat ook producten die niet uitsluitend bestemd zijn om te spelen als speelgoed worden beschouwd. Bijgevolg worden ook producten met een dubbele functie als speelgoed beschouwd (bv. sleutelhangers met een teddybeer eraan).

De RVS 2009 erkent het bestaan van een „grijze zone” voor de classificatie van producten als speelgoed. Bijlage I bij de RVS 2009 biedt een niet-limitatieve lijst van voorbeelden die niet als speelgoed worden beschouwd maar waarover verwarring kan ontstaan.

Bovendien somt de RVS 2009 (artikel 2, lid 2) een beperkt aantal producten op die aan de definitie van speelgoed beantwoorden maar toch buiten het toepassingsgebied van de RVS 2009 vallen.

Er zij op gewezen dat het de bedoeling was om de nieuwe definitie van speelgoed af te stemmen op de veronderstelde huidige praktijk van speelgoedfabrikanten.

BEOORDELINGSPROCEDURE TEN BEHOEVE VAN OVEREENSTEMMING

Elk speelgoed dat in de handel wordt gebracht, wordt onderworpen aan een procedure om de overeenstemming te beoordelen. In de RVS 2009 is in detail beschreven wie deze procedure moet uitvoeren en op welke wijze dit dient te geschieden. Hieronder wordt een beknopt overzicht gegeven.

Doel van de beoordeling van overeenstemming

De beoordelingsprocedure ten behoeve van overeenstemming heeft tot doel de fabrikant en de openbare autoriteiten aan te tonen dat speelgoed dat in de handel wordt gebracht, voldoet aan de wettelijke eisen van de RVS 2009.

Definitie van beoordeling van overeenstemming

Beoordeling van overeenstemming is de procedure waarmee een fabrikant vaststelt dat zijn speelgoed voldoet aan de relevante veiligheidsbepalingen van de richtlijn. De fabrikant is verplicht één van twee mogelijke procedures toe te passen, afhankelijk van de aard van het speelgoed.

1. Zelfverificatie

Zelfverificatie wordt toegepast indien geharmoniseerde normen alle voor het speelgoed relevante veiligheidsaspecten bestrijken. In dergelijke gevallen moet de fabrikant de bestaande geharmoniseerde normen toepassen en waarborgen dat het speelgoed ermee overeenstemt. De fabrikant moet daarnaast een interne productieprocedure invoeren die overeenstemt met module A van bijlage II bij Besluit nr. 768/2008/EG. Module A vereist geen betrokkenheid van een aangemelde instantie.

2. Verificatie door derden

Typeovereenstemming of module B wordt vaak „EG-typeonderzoek” genoemd. EG-typeonderzoek en -certificatie zijn vereist in gevallen waarin:

- *er geen geharmoniseerde normen bestaan;*
- *de geharmoniseerde normen niet of slechts gedeeltelijk door een fabrikant zijn toegepast;*
- *een of meer geharmoniseerde normen zijn gepubliceerd met een beperking; of*
- *de fabrikant van mening is dat de aard, het ontwerp, de constructie of het doel van het speelgoed verificatie door derden noodzakelijk maakt.*

In dergelijke gevallen legt de fabrikant een model van het speelgoed voor aan een aangemelde instantie voor het EG-typeonderzoek. Bij module B onderzoekt de aangemelde instantie het technische ontwerp van het speelgoed en controleert en bevestigt dat het technische ontwerp voldoet aan de eisen van RVS 2009 door een certificaat van EG-typeonderzoek af te geven. Opgelet: module B heeft uitsluitend betrekking op de ontwerpfase, terwijl module C betrekking heeft op de productiefase en volgt op module B.

Bij module C waarborgt de fabrikant dat het speelgoed overeenstemt met het type dat in het certificaat van EG-typeonderzoek is beschreven en met de relevante eisen van het wetgevende instrument dat van toepassing is. Deze overeenstemming wordt beoordeeld ten opzichte van een goedgekeurd certificaat van EG-typeonderzoek dat op basis van module B is verleend. In tegenstelling tot module B, is voor module C geen betrokkenheid van een aangemelde instantie vereist.

Verskil tussen veiligheidsbeoordeling en beoordeling van overeenstemming

De veiligheidsbeoordeling heeft tot doel de mogelijke gevaren van het speelgoed en de mogelijke blootstelling aan deze gevaren te beoordelen. De beoordelingsprocedure ten behoeve van overeenstemming heeft daarentegen tot doel aantoonbaar bewijs te leveren dat het speelgoed overeenstemt met de wettelijke eisen van de RVS 2009.

De veiligheidsbeoordeling wordt over het algemeen opgesteld voordat het speelgoed de desbetreffende beoordelingsprocedure voor overeenstemming ondergaat (hoewel ze in een later stadium kan worden voltooid) en moet voltooid zijn voordat het speelgoed in de handel wordt gebracht.

VEILIGHEIDSBEOORDELINGSPROCEDURE

Definitie van veiligheidsbeoordeling

Bij de veiligheidsbeoordeling moet de fabrikant de mogelijke gevaren vaststellen die het speelgoed kan inhouden, en de mogelijke blootstelling aan deze gevaren beoordelen. Deze procedure is verplicht krachtens de RVS 2009 en moet worden doorlopen voordat het speelgoed in de handel wordt gebracht.

Toepassingsgebied van de veiligheidsbeoordeling

De veiligheidsbeoordeling is de verantwoordelijkheid van de fabrikant en moet worden verricht voordat het speelgoed in de Gemeenschap in de handel wordt gebracht. Ze dient de verschillende chemische, fysische, mechanische, elektrische, hygiënische, radioactieve en ontvlambaarheidsgevaaren die het speelgoed kan opleveren, te omvatten. Een lijst van de verschillende eisen die een fabrikant inzake deze gevaren moet beoordelen is opgenomen in bijlage II bij de RVS 2009.

Veel van deze eisen zijn vervat in de geharmoniseerde normen inzake de veiligheid van speelgoed. De fabrikant blijft echter verplicht na te gaan of de norm lacunes vertoont en of het speelgoed eigenschappen heeft die een eventueel gevaar kunnen opleveren. Het resultaat van een veiligheidsbeoordeling zal bepalen welke beoordelingsprocedure ten behoeve van overeenstemming vereist is en welke stappen moeten worden gezet en/of welke tests moeten worden uitgevoerd om het gevaar tot een minimum te beperken.

De fabrikant moet de veiligheidsbeoordeling tien (10) jaar bij de technische documentatie bewaren nadat het speelgoed in de handel is gebracht.

WAARSCHUWINGEN

Algemene regels

Wanneer dit voor een veilig gebruik van het speelgoed nodig is, moet het speelgoed voorzien worden van algemene waarschuwingen die een beperking aan de gebruikers stellen. In deel B van bijlage V bij de RVS 2009 is bovendien bepaald dat voor bepaalde categorieën speelgoed specifieke waarschuwingen nodig zijn. Naast de verplichte eisen in de RVS 2009 zijn ook in de geharmoniseerde normen specifieke waarschuwingen opgenomen die op bepaalde categorieën speelgoed moeten worden aangebracht.

Een lidstaat mag binnen zijn grondgebied bepalen dat de waarschuwingen worden geschreven in een taal of talen die de consumenten makkelijk begrijpen, zoals door de lidstaat bepaald.

Plaats van de waarschuwingen

De fabrikant moet de waarschuwingen duidelijk zichtbaar, makkelijk leesbaar, in begrijpelijke taal en nauwgezet vermelden.

De waarschuwingen moeten op het speelgoed, een daarop aangebracht etiket of de verpakking vermeld staan. Indien van toepassing moeten de waarschuwingen ook in de handleiding worden opgenomen.

Opgemerkt zij dat in gevallen waarin het speelgoed zonder verpakking wordt verkocht, de waarschuwing op het speelgoed zelf moet worden aangebracht. Waarschuwingen aangebracht op een display op de toonbank volstaan niet om te voldoen aan de eisen van de RVS 2009.

Waarschuwingen die bepalend zijn voor de aankoop van het speelgoed, zoals die waarin een minimum- en maximumleeftijd voor gebruikers is vermeld en de specifieke waarschuwingen die beschreven zijn in deel B van bijlage V bij de RVS 2009, moeten op de consumentenverpakking staan of anderszins duidelijk zichtbaar zijn voor de consument voordat hij tot aankoop overgaat, ook als de aankoop online gebeurt.

Specifieke waarschuwingen

Beperkingen voor gebruikers moeten minstens de minimum- of maximumleeftijd voor de gebruiker omvatten. Indien van toepassing bevatten zij ook de vaardigheden of eigenschappen die een gebruiker nodig heeft om het speelgoed veilig te kunnen gebruiken (bv. zelfstandig kunnen rechtzitten, maximum- en minimumgewicht van de gebruiker, de noodzaak om het speelgoed onder toezicht te gebruiken).
Marktdeelnemers mogen kiezen tussen een waarschuwingszin of een pictogram (of beide):

Waarschuwing – Niet geschikt voor kinderen jonger dan 36 maanden

De woorden en/of het pictogram moeten in elk geval voorafgegaan worden door het woord „Waarschuwing” of „Waarschuwingen” afhankelijk van de toepassing.

De specifieke waarschuwing „Niet geschikt voor kinderen jonger dan 3 jaar” en het pictogram dat beschreven is in deel B van bijlage V bij de RVS 2009 betreffende kinderen jonger dan 3 jaar mogen niet worden gebruikt voor speelgoed dat bestemd is voor kinderen jonger dan 3 jaar.

In het algemeen mogen specifieke waarschuwingen voor een bepaalde categorie speelgoed niet strijdig zijn met het gebruik waarvoor het speelgoed bestemd is, zoals bepaald door zijn functie, afmetingen en eigenschappen. Indien nodig kan de Europese Commissie een formulering voorstellen voor de specifieke waarschuwingen van bepaalde categorieën speelgoed.

TRACEERBAARHEID

Wat de RSV 2009 zegt

Elke fabrikant moet ervoor zorgen dat zijn speelgoed kan worden geïdentificeerd. Dit kan door gebruik te maken van een type-, partij-, serie- of modelnummer of een ander identificatiemiddel. Daarnaast moeten de naam van de fabrikant en de geregistreerde handels- of merknaam op het speelgoed worden aangebracht. Het adres geeft één enkel punt aan waar contact met de fabrikant kan worden opgenomen.

Indien door de omvang of aard van het speelgoed er geen identificatiemiddel en informatie van de fabrikant op kan worden aangebracht, moet de fabrikant de vereiste informatie op de verpakking of in een bij het speelgoed gevoegd document vermelden. Er zij op gewezen dat het enkele punt waar contact met de fabrikant kan worden opgenomen een straatadres of postbus moet zijn (een website wordt niet beschouwd als contactadres).

Indien een importeur speelgoed in de handel brengt, moeten ook de naam, de geregistreerde handels- of merknaam en één enkel punt waarop contact met de importeur kan worden opgenomen op het speelgoed of, indien dit onmogelijk is, op de verpakking of in een bij het speelgoed gevoegd document worden vermeld.

Mogelijkheden voor fabrikanten

Het staat fabrikanten vrij te kiezen welk identificatiemiddel zij voor het speelgoed willen gebruiken, zolang de traceerbaarheid effectief gewaarborgd is.

VERKLARING VAN OVEREENSTEMMING

Wanneer speelgoed in de handel wordt gebracht, dient de fabrikant een EG-verklaring van overeenstemming (vvo) op te stellen. Hierdoor bevestigt de fabrikant dat het speelgoed voldoet aan de essentiële eisen van de RVS 2009 en neemt hij hiervoor de verantwoordelijkheid op zich.

De fabrikant of zijn binnen de EU gevestigde gemachtigde moeten de vvo tien (10) jaar bewaren nadat het speelgoed in de handel is gebracht.

De vvo moet worden vertaald in de talen zoals voorgeschreven door de lidstaten waar het speelgoed in de handel wordt gebracht of op de markt wordt aangeboden.

In de vvo moet worden vermeld dat is aangetoond dat het speelgoed aan de veiligheidsvereisten van de RVS 2009 voldoet. De vvo moet minstens de volgende elementen bevatten (voor de lay-out, zie bijlage III bij de RVS 2009):

- *het (unieke) identificatienummer van het speelgoed;*
- *naam en adres van de fabrikant of zijn gemachtigde;*
- *de verklaring dat „Deze verklaring van overeenstemming wordt verstrekt onder de volledige verantwoordelijkheid van de fabrikant“;*
- *het voorwerp van de verklaring (met inbegrip van een afbeelding in kleur);*
- *vermelding van de toegepaste geharmoniseerde normen of van specificaties waarop de overeenstemmingsverklaring betrekking heeft;*
- *(indien van toepassing,) de verklaring dat „de aangemelde instantie ... (naam, nummer) ... (werkzaamheden beschrijven) ... heeft uitgevoerd en het certificaat heeft verstrekt“;*
- *aanvullende informatie, zoals datum, plaats, handtekening van de fabrikant en functie van de ondertekenaar.*

Er wordt op gewezen dat ook een importeur gedurende tien (10) jaar nadat het speelgoed op de markt is gebracht, een kopie van de vvo van de fabrikant moet bewaren.

De vvo mag verwijzen naar meer dan één stuk speelgoed op voorwaarde dat aan bovenvermelde eisen is voldaan, maar men is verplicht de vvo voortdurend bij te werken indien wijzigingen noodzakelijk zijn.

INFORMATIEBRONNEN

<http://ec.europa.eu/enterprise/toys>

CONTACT

INTL-REG-AGREEMENTS-TOYS@ec.europa.eu

TOY INDUSTRY OF EUROPE

Waterloolaan 36
1000 Brussel
BELGIË
www.tietoy.org

DG INDUSTRIE EN ONDERNEMERSCHAP

Belliardstraat 100
1049 Brussel
BELGIË
http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.html

Directorate-General for Enterprise and Industry

WE MEAN BUSINESS

Dit informatieblad weerspiegelt onze interpretatie van de tekst van de RVS 2009 die op 30 juni 2009 in het *Publicatieblad van de Europese Unie* is gepubliceerd en is louter bedoeld om bepaalde bepalingen van die tekst in het algemeen toe te lichten.

ISBN 978-92-79-16870-3

9 789279 168703

